

8) Ant dvaru neužpuldinē.
kime, miškų neualkinime ir

do iš amžino snaudulio, ir pa-
skutinin laisvą tautiškoji są-

8) Lietuviai reikalauja, i-
dant jų kalba būtų pripažin-
ta administracijos kalba tose
vietose, kur lietuviai gyvena.
9) Duodant Lenkijai auto-

nės žmonių po visą Rusiją, pietinėje Rusijoje buvo žydų skerdynės, kokių dar žemė nematė, o šiaurinėje ir vidurinėje Rusijoje inteligentų ir žydų mušimai. Baisu ir neįsiskaitytai biauuru. Kas buvo, sunku aprašyti. Gali apie šią dažinoti ir suprasti iš laikraščių. Nors apgarsinta laisvė, nepaliečiamybė ypato, bet niekas nesutūrė to tų žmonių skerdynių. Tuojaus po manifesto įveda karės padėjimą, tai ten, tai čia. Vienu žodžiu, laisvė tik žadėta ir ją paimti reikia per spėką, per kovą, prie ko visa

Iš Londono.

Londono lietuviai pradėjo palengva busti iš letargo. Štai, Londono priemiestyje Tottenham, kaip jau buvo minėta „Lietuvoje“, susitvėrė kuopa „Šviesos Drangstės“, kuri susideda iš 15 sąnarių. Vėliaus buvo bandyta utverti tokią jau kuopą patimie Londone, vienok nepasisėkė; yra, vienok, viltis, kad neužilgio bus bandymas pasekmingesis ir išduos geresnius vaisius.

Mėginta teipgi prizadinti jau nuo pusantro meto už-

Be abejonēs škotiečiams
gerai kaštuos ta kova uz ne-
priugulmīgu, geriau atskira
nuo aičių lietavišką parapi-
ją.

Bet kas iš to! Daleiskim,
kad parapiją lietuviams ir iš-
kovotų — kur gi kunigas?
Juk kun. Talmontas nepasi-
liks, nes kaip jis pats pripa-
žysta, oras šios žemės visai
su jo menka sveikata nesu-
tinka, ir, žinoma, kuogrei-
čiausia turės iškelti. Ško-
tiečiai ir vėl be kunigo.

Ar gi negerian butų, kad
Škotijos lietuviai pasirupin-
tų? O kuniga, kuris apsim-

Idell depozital, o pini
BUFFALO, N. Y. Curt
dentas bankieriu draug
reškė, jog vien miesto N
banka turi su viršum mil
liarių depozitų, o kapitoli
m dešimtos dalies. Y
tanti 60 milijonų doliar
o visai pinigų neturi.

ŽVĖRYS IR ŽMOGUS.

Kadangi gamta žuikiams nedavė atsigynimo ginklų, tai jie labai bangus, atsargūs ir jausūs. Dieną jie slepiasi kokioje nors gužtoje arba lomoje, kokią žemę patys iškasa savo tvirtais nagais, naktimis keliai ir eina maisto jieskoti.

Zuikiai labai mėgsta kopūstų lapus ir ropes. Jie eđa teipgi vaisius visokių augmenų. Žiemą zuikiai graužia medžių žievę, o prisigriebę į sodus, nugrauzinėja žievę jaunų medelių.

Zuikių dantys tokio jau sudėjimo kaip ir vorų. Viršutinė jų lupa teipjau perskelta.

Kadangi zuikiai minta augančiais žemenimis, tai jie, ešdami, nereikalauja laikyti maisto tarp pirmutinių kojų, kaip tai daro vorės. Todėl pirmutinės kojos kitokio sudėjimo; jeigu zuikiai turėtų tokias kojas kaip vorės, jos tik stabdytų bėgiojimą ant žemės, kur zuikiai gyvena.

Triušiai arba krakikai, kasa gana ilgus, išsikerėjusias olas; jieskoti maisto iš jų ieseina tik naktimis. Lietuvoj laukinių krakikų nėra, ten yra tik naminiai, bet vakarinėje Europoj, kaip antai, Prancuzijoje, jie užsiliko kaip laukiniai žvėrys, bet ir Prancuzijoje augina juos namieje, tik, suprantama, pagerintų atmainų.

DALIS VI.

Triubiniai žvėrys.

Prie šito skyriaus priguli dideli žvėrys turinti triuba. Viršutiniai piaujanti dantys persikeitę į ilgus iltis.

Indiškas drumbas arba slonius turi apie 4 metrus arba 13 pėdų augšcio; yra tai didžiausias sausžemių žvėris dabar gyvenantis ant žemės. Indiški drumbai gyvena Indijose, Indo-Chinose, ant salų: Ceilone, Borneo ir Sumatro, tokiose vietose, kur dar užsiliko nepereinamos girios. Bet tokiose vietose žvėrys, kaip laukiniai, gali gyventi tik tokiose saulgyose: jie turi but arba gyvenančiais ant medžių, arba mažais, kad galėtų pereiti tarp tankiai augančių augmenų, arba tokiais milžiniais, kokiais yra drumbai, kurie, lauzdami ir lenkdami jaunus medžius, gali padaryti sau kelią per nepereinamus tankumynus.

Sloniai arba drumbai tankiose giriose.

Einant girios tankumyno, didelis drumblo kunas, suspaustas iš šonų, yra kaip kyliu, kuris nustumia į šalis tankumynų medžius, krumus ir šakas. Jis laužo medžius vidutinio storumo, pertraukia apsisvinojusias apie medžius rietenas net tokio storio kaip žmogaus ranka. Drumbai turi milžinišką pajiegą: naminiai, Indijose laikomi, drumbai lengvai ant nugaros gabena sunkenybes 1600 svarų arba daugiau.

Savo panašioms į storus stulpus kojoms, prilaikančioms kūną sveriantį netoli 8000 svarų, drumbai sutrupina žemiau augančius giriose krumus ir jaunus medelius. Ant pėdų, pirštų nematyt, pėdos panašios į didelius griežinius.

Drumbų oda stora ir kieta, todėl jos nėra joki medžių ir krumų akstinai negali sužeisti. Oda beveik visur plika. Mat šitie žvėrys, eidami per girių tankumynus, trina į medžius ir jų šakas, tai nors kunas būtų apžels plaukais, jie visgi greitai nusitrintų. Kadangi šitie žvėrys gyvena šiltuose kraštuose, kur šalčių nėra, tai jiems šilta vilna nereikalinga.

Drumbai minta augmenimis. Maitinimui tokio milžiniško kūno reikia labai daug maisto. Todėl tai drumbai turi milžiniškus šakninius dantis. Koznam žandė, abiejose pusėse yra tik po vieną šakninį dantį, bet užtai jie milžiniško didumo.

Milžiniški dantys turi but teipgi milžiniškos žanduosės. Ir iltys turi turėti tvirtą paramą. Todėl drumbų galva labai didelė.

Kad žvėris galėtų nuo žemės paimti maistą, jis turi turėti arba ilgą kaklą, arba kojas tokio sudėjimo kaip žmogaus rankos, kad joms galėtų paimti nuo žemės maistą ir nuvesti į snukį. Bet drumbai kaklą turi

trumpą, negali pasilenkti prie žemės, kojos jų storos, joms žvėris negali pakelti maisto į snukį. Jeigu šitie žvėrys neturėtų kitokio įnagio pakelimo, maisto, jiems atsieltų ba duoti. Gamta, vienok, jiems davė ilgą, ištiesusią ir triubą nosį, galinčią tysti ir riestiesi, su kuria žvėris paima nuo žemės maistą ir jį gabena į snukį. Ant triubos galo yra išaugę pirmo pavidalo. Drumbai su savo triuba gali iš šaknų išrauti medžius vidutinio didumo ir pakelti nuo žemės ir smulkius daiktus. Savo triuba šitie žvėrys rauja iš žemės žolės pundečius, laužo nuo medžių jaunus ugius su lapais ir gabena į snukį. Su triuba drumbai įtraukia vandenį ir pila jį paskui į snukį, arba pila sau ant nugaros — tokiu būdu jie maudosi. Vieni žodžių, kurie drumbui užstoja rankas ir pirštus, ko jie neturi. Be triubos drumbai negalėtų gyventi, jie išgaistų badu, be jos negalėtų nei atsigerti, negalėtų vandens paimti iš negilių viety, o tokių giriuose jų daugiau yra negu gilių.

Jeigu drumbui atsieina perlaukti medį, arba nuo jo nulausti šaką, jis apkabina ją su briuba ir laužia ant iltinio danties, kaip mės laužiame lazda ant kelio. Iltys ištikro nėra iltiniais dantimis, bet vien ištiesę piaujanti dantys viršutinio žando; jie sveria 120 svarų. Tikrų iltinių dantų ir apatinių piaujančių, drumbai neturi visai.

Kaip visi žvėrys mintanti augmenišku maistu, ir drumbai ramaus būdo. Vuoselės jų labai geros, todėl žvėris ištolo užuodžia prisartinanti priešę, žmogų arba tigra. Pakėles savo dideles ausis augstyn, drumbas girdi iš tolo kiekvieną balsą. Akys drumbų, vienok, mažos ir jos ne teip geros kaip pirmą paminėti jausmai. Dasylytėjimas užtai, ypač ant triubos galo, labai jauslus. Nuo priešų drumbai ginasi savo triuba, kojos ir ilgoms iltims.

Laukiniai drumbai žmonėms neatgabena naudos, bet teipgi jam ir nekenkia. Indijose ant laukinių drumbų medžioja vien norėdami juos pagauti ir prisavinti, išmokyti nešioti sunkenybes, užmuša labai retai ir tai tik tasyk, jeigu žvėris, gindamas savo laisvę, užpuola ant medėjų. Labai retai juos užmuša dėl dantų, kurie gana brangūs, iš jų dirba visokių daiktus. Afrikoj ant drumbų medžioja labiausiai dėl jų brangių dantų: čia daug žvėrių užmuša ir per tai Afrikoj skaitlius jų eina vis mažyn, kadaugi mat šitie žvėrys nevaisingi, pataitė paturi nedangiau kaip vieną, daugiausiai du vaiku. Afrikoniški drumbai nesiduoda prisavinti; jie turi didesnes dar už indiškujų ausis.

DALIS VII.

Poranagai žvėrys.

Žvėrys šitie turi vieną, daugiausiai dvi pori pirštų. Galai pirštų užbaigti nagomis.

I. Neatrajojanti poranagai žvėrys.

Šernai turi 2 metrų arba 6½ pėdų ilgio; suaugę sveria po 500 svarų.

Šitie žvėrys gyvena girių tankumynuose; jiems, teip kaip ir drumbams reikia daryti kelias per girių tankumynus; kadangi jie gyvena labiausiai drėgnose girių vietose.

Galva jų turi kylio pavidalą, liemno suspaustas iš kraštų, todėl nesunku šernams prasimušti net per tokius girių tankumynus, per kokius kiti žvėrys pereiti negal: savo smailia galva jie, kaip su kyliu, praskečia tankumynus ir tokiu būdu daro sau kelią.

Bėgdamas šernas tvirtai remiasi ant savo trumpų kojų, ypač ant dviejų pirštų užbaigtų raginėms nagoms.

Šernai.

Stora oda saugoja kūną nuo sužeidimų bėgant per akstinuos girių tankumynus. Jeigu, paveikslan, avis turėtų bėgti per tokius tankumynus, tai krumų akstinai išpažiotų jai visą vilną ir subadytų visą odą. Šernų gi kietai seriai tik geriau išsiskukuoja, akstinai jų negali išpažioti.

Šernų akys mažos, apsiaustos tankiais blakstienais, isodytos giliai, todėl ir jų negali užgauti krumų akstinai.

Šitie žvėrys gyvena plyniose. Bėgant per klampias vietas, abudu viduriniai pirštai lenda į žemę, bet tasyk ir du užpakaliniai teipgi pasiekia žemę ir per tai pėda užima daug platesnę vietą. Per tai ir kojos neklimpo labai giliai ir žvėris gali perbėgti ir per klampias vietas.

Po šernų oda yra stora eilė taukų, arba lašinių. Taukai tie saugoja kūną nuo atšalimo, kadangi jie neperleidžia iš kūno šilumos. Todėl tai šitie žvėrys gali ilgą laiką gulėti šaltame dumble ir nenušala.

Parva šernų tokia kaip ir parva klampynių, kuriose gyvena. Gulintį savo duobėj šerną nelengvai gali patėmyti net įprastie medėjas. Šernai labai vaisingi: kas metą atveda daug vaikų. Jaunų parselių oda apželsi tamsiais ir šviesiais plaukais, jauni išrodo dryžius.

Šernai minta viskuom: eđa jie grybus, šakneles, šiltekus, peles, net mėsą pastipusių žvėrių.

Todėl tai keturi prysakiniai šakniniai dantys iš kraštų aštrūs kaip ir draskančių žvėrių, o tryš užpakaliniai platus ir turi tokias jau bukas kalvutes kaip visų žoleėdžių žvėrių.

Šerno galva.

Piaujančių dantų abiejuose žanduose turi po šešis. Jie dideli; žvėris juos vartoja nukandimui didelių šmotų augmenų, kokių praryti negal.

Šernai jieskoti maisto iš girių tankumynų ieseina naktimis. Todėl girdėjimas jų labai jauslus, bet matymas išsilavins ne geriausiai, kadangi tamsiose naktys vis gi sunku matyti ir su geroms akimis. Gerai išlavintos vuoselės palengvina šitiems žvėrims surasti maistą. Šernai, teip kaip ir naminės kiaulės, nuolatai kuša žemę. Rauja iš žemės augmenų šakneles, išknistoj žemėj jiesko vabalų ir jų kirmynų. Šernų galva panėsi į kyli, užbaigta ištiesusiu snukiu, apsarvuota didelėmis iltimis, kurias žvėris vartoja lygiai kasimui žemės kaipi noragus ir pakelimo, išvertimo žemės. Juos žvėris vartoja ir atsigynimui nuo priešų.

Naminė kiaulė paeina nuo kelių atmainų šernų. Galva naminės kiaulės trumpesnė ir augstesnė už galvą šernų, seriali retesnė ir minkštesnė. Ausys labiau nudrubsios.

Upinis arklys arba hippopotamus turi 4 metrus arba 13 pėdų ilgio, gyveda Afrikoj, į pietus nuo saharos tūrų. Gyvena vandenyj. Jis tik vandenij gali greitai krutėti, ant sausžemio jis krutinais nerangiai.

II. Atrajojanti arba dvinagai žvėrys.

I. Raguočių giminė.

Naminė karvė. Pirmą, negu žmonės pradėjo auginti karves, Europoj gyveno laukinis bulius ir laukinės karvės. Tų laukinių raguočių galvijų atmaina, pratėviai dabartinių auginamų galvijų, jau seniai išnyko, liko tik iš jų išsidirbę naminiai, žmonių auginami buliai ir karvės.

Yra daug visokių rasų naminių karvių; jas augina veik ant viso žemės paviršiaus; kur jų pirmą bebuvu, kaip antai Australijoje, ten atgabeno europiečiai kolonistai; nėra naminių raguočių galvijų tik ant tulų mažų, dar europiečių neužimtų mažų salučių. Raguočių galvijai auginami veik visur žmonių, jie yra svarbiausiais naminiais gyvuliais. Visi žino, kiek naudos žmogui atgabena naminė karvė: ji maitina žmogų, duoda maistui pieną. Mėsa ir taukai eina maistui žmogaus. Iš odos žmonės turi apatuvus, iš ragų dirba šukas ir kitokius daiktus.

Visi žino, kad mėsa maitingesnė: suvalges mėsos šmotelį žmogus ilgiau nepajunta alkio negu suvalges tokią jau duonos šmotelį, vaisių, arba kokio kitokio augmeninio maisto. Taigi išpuola, kad augmeninis maistas ne teip maitingas kaip mėsa. Karvė minta žole ir ji gana didelis gyvulys. Todėl, palaikymui gyvybės ji turi suėsti labai daug žolės.

Jeigu teip dideliu gyvulini kaip karvė, reiktų nukasti kiekvieną žolės stiebelį skyrium, ji niekada negalėtų prieiti atsieltų ant galo nuo bado padvesti. Užtai ji griebia žolę, rauja žandais. Ji griebia pluoštą žolės savo ilgu, šiurkšniu liežuviu, prilenkia prie apatinių piaujančių dantų, prispaudžia paskui aštuonias apatinio žando aštrias piaujančias dantis prie kieto, neturinčio dantų viršutinio žando. Paskui, lenktelėjusi galvą, nuplėšia apžiotą žolės pundeį.

Ganosi karvė labai ilgai. Ešdama žolę, ji negali gulėti ant vienos vietos, kaip tai daro draskanti, mintanti mėsa žvėrys ešdami pagauti, bet turi palengva eiti riuksdama žolę. Todėl tai, sunkus karvės kunas remiasi kaip trioba ant stulpų, ant savo tvirtų kojų.

Karvė remiasi, eidama galais dviejų pirštų arba nagoms. Pirštų galai užbaigti dviem nagoms, todėl žvėris tvirtai remiasi kojomis į žemę, gali laipioti ant gana stačių kalnų.

Du trumpi užpakaliniai pirštai nesiekia žemės, tie sunykę, rodo vien, kad karvės išsivystė iš žvėrių turėjusių daugiau pirštų.

Kadangi karvės turi tvirtus kaklo raumenis, tai jos ilgą laiką gali laikyti žemyn nulenktą galvą, gali per istis valandas graužti žolę nuo žemės.

Kadangi šitie žvėrys rija labai daug mažai maitingų medėgų, tai pilvas jų labai didelis ir žarnos ilgos.

Visos maitingos augmenų dalys, kaip tai: krakmolos, cukrus, baltymis ir tt., yra

po gana kieta plėvė, tai kad tai maitingas medėgas galėtų pervirinti pilvas, reikia tą kieta plėvę išnaikinti; todėl augmeninį maistą žvėris turi gerai sukrumtyti, sumalti.

Karvė tą padaro tokiu būdu, kad kramtydama, traukia apatinį žandą tai prysakin, tai vėl atgal, tokiu būdu kaipi sumala žolę ar šiaudus.

Karvės kaukolis. Dešinys ragas nuplėtas nuo gyvūnio ir padėtas skyrium. Viršų — šakniniai dantys. Apačioj — prysakinė dalis apatinio žando.

Todėl šakniniai karvių dantys turi plačią viršunę su pusapvaliomis, bukomis kalvutėmis. Dantys tie, kaip girnos, sumala maistą.

Kad karvės galėtų sutrinti, sumalti maistą, dantys jų turi but platus viršų. Todėl šakniniai jų dantys labai dideli ir jų gyvulyse turi daug, po šešis kiekvienoj pusėj, apatiniam ir viršutiniam žandė.

Tokia daugybė dantų gali patilpti tik dideliuose žanduose. todėl karvės turi didelę galvą ir ilgus, ištiesusius žandus, kadangi kitokiuose nepatiltų tokia daugybė didelių dantų.

Iltinių dantų karvės neturi, terp piaujančių ir šakninių dantų yra didelis tarpas; karvėms mat nereikalingi toki tvirti iltiniai dantys kaip mintantiems mėsa draskantiems žvėrims.

Karvės pilvas. S — stemplis; N — tinklas; R — žindė, kuria eina sutrintas maistas į trečią pilvą; D — žarnos pradžia. Linija iš brūkšnelių rodo kelią, kuriuom eina pusiau sutrintas maistas; linija iš taškelių rodo kelią, kuriuom eina sukrumtytas maistas.

Juo didesnį žmogus daro pasikrutinimą, juo smarkiau dirba jo organai, rankos, kojos arba raumenys, juo daugiau reikalauja valgio atgavimui per pasikrutinimus ir darbą nužudyti, apsilpusių pajiegų. Gulėdamas gi, nekrutėdamas neužudo tiek pajiegų, todėl ir maisto tiek nereikalauja. Kas yra su žmogumi, tas pats yra ir su gyvuliais. Jeigu karvė, paėmus pundeį žolės čia jau turėtų ją ir sukrumtyti, turėtų daug laiko žudyti stovėdama ant kojų. Bet karvių pilvas teip sudėtas, kad jos gali ryti nevisai susmulkinatą, sukrumtytą žolę, bet gali paskui ją atgal paimti ir galutinai sutrinti besilisint gyvuliui, ką vadina atrajojimu. Todėl karvė nereikalauja daryti teip daug pasikrutinimų, dėl ko neislaikvoja tiek pajiegų ir reikalauja ir maisto mažiau. Žinoma, juk, kad gyvulių augintojai, norinti gyvulių greičiau nupenėti, neduoda jam daug vaikščioti, per tai ir daugiau maisto eina padidimui kūno, nedaug eina atnaujinimui nužudytų krutėjimu ir bėgiojimu pajiegų.

Pusiaus sukrumtyta karvių žolė, maisto kanalu eina į pirmutinį, didelį pilvą, o iš jo — į antrą dalį, į teip vadinamą tinklą. Paėdusi užtekintai žolės, karvė galo išletiesi. Tada suminkštinta jau žolė, mažais kaspiais iš tinklo eina atgal į nasrus ir gyvulys ją antrą kartą sukrumto, sumala jau galutinai. Padariusi tai, rija į trečią pilvo dalį, o iš jos jau pereina į paskutinį L, kur buva galutinai perviruti, iš jos reikalingos atnaujinimui kūno dalys eina į kūną ir kraują, netinkančias kaipio mėsą gyvulys išmeta laukan.

Didžiausiais karvių priešais yra nuodingi augmenys. Bet karvės turi gerai išlavintas vuosles, su kurių pagalba atskiria nuodingus augmenis nuo neuoodingų; nevienas gal patėmijo ypač giriuose, kaip karvės noriai eđa valgomus grybus, o aplenkia nuodingus. Karvių šnervės visada drėgnos kaip ir šunų. Už tai girdi ir mato, nors turi dideles akis, ne geriausiai, tie organai ne labai išlavinti. Nedraugais karvių yra ir visoki vabalai: musės, varmai, vuodai, sparvos. Karvės juos nuo savo kūno nubaido su uodega.

Svarbiausi atsigynimo ginklu karvių yra jų ragai. Ragai tie yra tai tušios raginės maktys, užmautos ant kaulinės kaktos išaugos, vadinamos gyvūnio. Kaulai kaukolio labai stori, išlaiko ir smarkiausius su davyimus. Kaklo raumens druti ir dėl to didžiausia pajiega yra kakle. Todėl, ariant, jaučiams jungę geriausiai pritvirtinti prie kaktos arba prie ragų. Ne reikia užmirsti, kad, ypač, kalnuotose kraštuose, jaučius vartoja teipgi vežiojimui sunkenybių, vietoj arklų.

Avis ir ožka. Prie tos pačios gyvulių šeimos priglūti avys ir ožkos. Laukiniai pratėviai abiejų šitų gyvulių gyvena kalnuose. Todėl ir naminės ožkos ir avys lengvai laipioja po kalnus, tokiu laipiojimui pritaikytos jų kojos.

(Toliaus bus)

In veikiančius revoliucijos tautiečius.

Visos tautos, kurios užlaikė savo savitovystę iki šiai dienai, turėjo prakilnius vyrus, besirūpinančius labiau apie abelus tautos negu savo reikalus. Kurį kokių veikėjų atsirado daug, ten ir tauta sustiprėjo ir įgavo didesnę įtaką ant kitų. Priešingai, kur jų buvo mažai, arba visai nebuvo, ten tauta silpnėjo, arba visai paėmė susiliedama su kitomis tautomis, dėlto, kad pritruko suprantančių žmonių jos palaikymui. Lietuvių tauta, nors liko pavergti vokiečių, lenkų ir maskolių, vienok nepakiko visiškai ir su stipresnėmis tautomis dar nesuliejo. Ji susilaukė prakilnių vyrų, kurie pradėjo rūpintis daugiausiai apie abelus jos reikalus negu savo. Tie vyrai, pirm viso ko pasirūpino apie užlaikymą lietuviškos kalbos, rašydami knygas, ragindami tautiečius prie skaitymo. Kada lietuviai pradėjo mokintis skaityti, tie vyrai rūpinosi atgauti išpleštą mums tiesę spaudos, o tą tiesę galėjo atgauti tik rašydami teisybę, kurios kitos tautos nemėgo. Atgavę spaudą, tie pagarbingi mus vyrai nepasigėdino jais. Jie pradėjo rūpintis, kad visi lietuviai, kaip vienas žmogus, stotų prieš skriaudžiančias tautas ir jų valdžias reikalaudami lietuviams savitovumo (autonomijos), nes, pasilikdami po valdžia kitų tautų, ir įtekme svetimos kultūros, lietuvių tauta jokiu būdu negalėtų užlaikyti. Labiau apsilpnę turėtų neatbutinai susilieti su kitomis tautomis. Tai gi kiekvienas lietuvis, kurs nori likti lietuviu, turi griežti už viso kio ginklo atsikratymui nuo svetimų valdžių, nuo svetimų veikėjų, kurie ardė mus tautą ir norėtų ją išnaikinti. Tiems tai Lietuvos vyrams, dirbantiems tėvynės labui reikia neatbutinai žinoti ir suprasti, valdandoje, kada visi lietuviai subruzo ir rūpinasi apie atgavimą savitovystės, ką mes visgi įskovosime kokius įstatymus įvykdinti atgavus savitovystę. Kas bus įstatymdavėjas?

Tuos klausimus turime viešai diktuoti, nieko neslepdam, teisybę kalbėdami, nes teisybė tik gali tikrai išliuosuoti mus iš po jungę ir įtekmes svetimos kultūros: „dvasiškosios ir ekonominės“. Žinome, kad Lietuvoje gyvena įvairių tautų žmonės. Neturėdamas statistikos (apie statistiką reikia neatbutinai rūpintis) visų gyventojų, negalima tikrai pasakyti, kiek yra lietuvių, lenkų, maskolių, žydų, totorių ar vokiečių. Tarpe ty gyventojų eina kova ne tik prieš svetimas valdžias, bet eina drauge ir kova tarp luomų Lietuvoje, ypač tarpe turčių ir darbininkų. Taigi, atgavus savitovystę įstatymdavėjis bus reprezentantai bagočių ir proletarijats (mes juk norime, kad jais būtų si žmonės. Rd.). Kaip tieje sitaikys susivaziavę ir kokius skelbs įstatymus, tai ne mano užduotis kalbėti. Aš noriu ti rodyti ant trečios luomos, luom kunigų, kurios nėra galima sukiyti ne su darbaviais, ne su daininkais (jeigu ji neprisidės išliuosavimo tautos ir įstatimadavystės nelygybės. Rd.) dėlto, kad ji skelbia mokslą ne žmonišką, dievišką, kad ta luoma niekom nesirūpino ne apie kapitalistų, apie darbininkų teises. Ji rūpinosi ir rūpinasi visur tik ap savo reikalus. Lietuvi reikia u klausiti veikėjų Lietuvoje: ar kunagai neturinti jokio ryšio su žemišku mokslu, turi būti prileisti prie įstatymdavytės? Reiktų paduoti šį klausymą apšvarstymui visuomenei.

Kunigų luomos atstovai, mus išmanymė negali būti prileisti prie įstatymdavytės Lietuvoje, kadangi jie klausio ne tų tautų įstatymų, kurių tarpe gyvena tik įstatymų popiežiaus, ar Polonošcovų, gyvenančių svetimoje Pius X, dvasiškas caras, savencikloje į vyskupus Lenkij, kuoaškiečiai sako: kad jis su cūraMaskolijos ir jo činadninkais rūpinis tik apie tikėjimiskius lenkų ir lietuvių reikalus ir apie tų ša gyventojų dvasišką gerovę (myli savo tautą kunigai ne visada klauso popiežių enciklikų. Rd.). Dora gi popiežiaus nuo 2000 I jau yra įrašyta Biblijoje Luk.XI 27, ir išreikšta šiais žodžiais: „Bet priešus mano, kurie nori, kad ant jų viešpatuotų, atvirkite čia ir užmuškite akys nuo“.

Tie žodžiai buvo, kaip rodo išrija, yra ir šia dien (bet tautų daga nesutikti su ja, o tautis turi šia dien sekti ir kunig jeigu nenori įtekmes nustoti. R pamatu kaip cariškos teip ir ku

giškos doros, nes Pius X sako, kad jis yra vietininku dievo ir galva visų krikščionių, o caras iš jo mylistos viešpatuoja. Ant to pamato popiežiaus ir visos višpatystės yra subudavotos, o tie žodžiai išsiplėdė, tokiu šviesioje, kad net akli mat, kaip tukstančius priešių veda tarnai caro, ir užmuša akys popiežiaus pasikėlėlius prieš jo viešpatavimą. (Jeigu yra popiežiaus mokslo priešai, tai tas aiškiai rodo, kad šiandien yra žmonės tie pats, koki buvo ne jau 2000 metų, bet net 30 metų atgal. Rd.) Argi popiežiui nusibodo žiūrėti iš Vatikano rono ant priešių liejamo kraujo, kad jis palieps vyskupams Lenkijoje ir Lietuvoje visokius budaus organizuoti savo pasekėjus nuraminti neužgandintus darbininkus. (o tie juk jau šiandien neklauso spangai kunigų prisakymų. Rd.). Taigi veikėjai Lietuvoje, žiūrėkite kokioje pusėje stovite visi mūsų kunigai. Ar jie klausys popiežiaus prisakymų ir girs carą, ar pasipriešins popiežiui, ir bus jo prakiektais, kaip bibliškas darbininkas Jėzus, kurs carui neuždribo dviejų grivinių.

Vienintelė mūsų tautos istorijoje valanda, kurioje lietuviai „Kriviams“ atsidarė durys kalėjimo ir gali atsikratyti nuo abiejų despotų: popiežiaus ir caro. Gana viešpatavimo caro. Suklome. Kamgi reikia, kad šale caro, popiežių įkurtų savąjį? (popiežiaus viešpatavimas jau šiandien ne tiek galingas, užteks išgauti caro sostą, tas yra svarbiausias. Rd.). Ar ne matome, kaip jis pasielgęs susitaręs su Napoleonu pasibaigus Prancūzijos revoliucijai? (Šiandieninių prietikių negalima jau prilyginti prie Napoleono laikų. Ir su Mikalojumi negalės tarties, jeigu jo sostas sugrius. Rd.): Ne Ritaip pasielgs susitaręs su Mikaloju. Jei bent ir lietuviai norėtų turėti savo Komūną ir vėl laukti kentėjimose, kaip prancūzai dienos, kurioje turėsite vyti laukan Jėzus draugas su apokaliptiška bestija, kuri net XX amžiuje nesigėdi garsinti svetui savo priešių kraują rašytas enciklikas. Broliai Kriviai! Pažvelkite svarbiausioje valandoje nors į pasielgimą Irlandijos kunigų, kada jiems popiežių paliepė nesibuntuoti prieš valdžią Anglijos karalaukui Home Rule (autonomijos). Aiški kunigai prispyrė jį atsukti encikliką, o tuomi sudrutino partiją reikalaujančių autonomijos, kuri fen neužvilimai įvyks. (Taigi čia pats garbingas autorius patvirtina, kad šiandien popiežių galybė ne tokia jau kaip buvo dar praėjusiam šimtmečiui. Ji remia ir mus jau drutyn. Rd.).

Lai prasmenga palaikytojas carizmo su jo kurstymais rengti juodasias šimtas. Te gyvuoją dvasiška laisva Lietuva! Te gyvuoją revoliucija su teisingu seimu Vilniuje!

Kun. V. Dembskis.

Reikia tautiškojo komiteto aukų rinkimui.

Valanda teip yra svarbi, kad mums kuoveikiausia reikia sujungti visas tautiškas pajegas ir viešpatuoti darbuotis tėvynės išuostavimui.

Lietuviškoji social-revoliucijonieriškoji partija, be abejonės, daro ir daro daug gero ir ją privalo paisti lietuviai savo aukomis šelpiti. Da social-revoliucijonieriai, rupinamiesi apie gerovę proletariato, kasos Rusijos, kartu rupinasi ir apie gerovę Lietuvos varguolių. Reikia daug vienok yra lietuviai, kurie, begdami tėvynės Lietuvos meile, norėtų duoti aukas vien lietuviškos reikalmos, o ekonomiškusios reikala vėlesnėms laikams.

Lietuviškoji social-revoliucijonieriškoji, išvien su kitais „Rosijos revoliucijonieriais, griauja ir ardo seną netikusią Rosijos tvarką ir kiu griauja viešpatystę. Ant tų juvusių turės stoti kitas rėdas, kita tvarka. Mums lietuviams jau bar laikas pradėti rupintis apie vo ateitį ir dėti pamatus savo lietuviškajai valstijai.

Tautiškosios mūsų partijos apie jau rupinasi, ką labiausia reikiama lietuviškojo seimo mokslo Vilniuje, ir rikišasi lietuvių su kilusiais prieš rusų valdžią latius...

Tautiečiai-revoliucijonieriai, kaip social-revoliucijonieriai, reikia pagalbos. Kada jie straišdomai badoja, kada kalėjimuodvėsta, kada savo gyvastį ustatuvos gerovę ir ateitį išstatovėja, mes amerikiečiai, ir aukomis jiems padėkime. Kada čia apie tėvynės gerovę, kada norime iškovoti Lietuvai autonomiją, arba visišką neprigul-

mystę, mokėkime sujungti visas savo pajegas ir dirbkime iš vien.

Partijos buvo ir bus pas visus tautos, be jų neapsieisime ir mes, lietuviai, ir jos reikalingos. Mokėkime vienog godoti kitų nuomones. Jeigu reikalaujame Lietuvos autonomijos, t. y. patėdėstis, parodykime, kad mes mokame rėdytis be vaidų, be barnių. Bukime vyrai.

Social-revoliucijonieriai turi savo Komitetą aukų rinkimui, ir gerai šelpime, kaip sakiau, visi juos šelpiti, kas atlieka gerą darbą.

Tautiečiai, kuriems rupi ypatingai Lietuvos ateitis, teipgi gali suverti savo komitetą ir rinkti aukas grynai tautiškiems dalykams.

Šitą tautiškaį komitetą, kaip laike Paryžiaus Parodos, privaltume išrinkti, neveizint ant partijų ir nuomonių, ir tai ant tų pėdų. Tas komitetas būtų vienas ant visos Amerikos.

Apart to, kiekvienas distriktas, arba kiekvienas didesnis miestas galėtų išsirinkti vietinius komiteatus, kurie užsiimtų aukų rinkimu. Girdėjau, kad New England'e toks komitetas jau yra seniai. New Englande social-revoliucijonieriai darbuosi išvien su tautiečiais už tauti ir aukų surinko daug daugiau ne kur kitur. Revoliucijai ten surinkta apie 500 dol., o tautiškiems reikalams apie 800 dol. (iš tų 500 dol. emancipacijai lietuviškųjų mokyklų, o apie 300 dol. gavimui autonomijos).

Broliai lietuviai! latviai jau teip kaip išvijo maskolius ir vokiečius iš savo tėvynės Latvijos. Telegramas praneša, kad Lietuvoj ir viskas virte verda, ir kad lietuviai nutarę jungtis su latviais, rinkime tautiška komitetą jeigu teip negalime, dėkime kuogausiausias aukas, nes tų aukų, turbūt, reiks ir daugiau kam ne agitacijoms.

J. J.

Kas kelia revoliuciją?

Draugas J. Butkus, „Lietuvos“ 46 nr., patalpino protestą prieš Lizdeikos reikalavimą, kad visi pinigai būtų atiduoti vienai Social D. D. P. Kodėl p. Butkus nepasakė, kad p. Lizdeika pabėgo su savo kompanija palikęs visą darbą kitoms partijoms (kurių, kas žino, mes neesame gerdėje, trunkydami po Lietuvą)? Aišku, kad p. Butkus mato, jog kraujas pasiliejo mūsų brolių ir seserų, bet kas veda tuos mūsų brolius ir seseris? Kas tie yra mūsų broliai ir seseris, kurie lieka kraują? (Jie, pirmiausiai yra žmonės lietuviai. Rd.). Prie kokios jie partijos priklauso, (jie, turbūt, priklauso prie lietuvių tautos. Rd.), ir kas su jais lieja kraują? Vilniaus, kad nieks negalės tvirtinti, kad juos veda kitos kokios dar negimtos partijos, nieks negalės užginti kad veda visą dalyką L. S. D. Partija (reikia prisiklaityti t. v. „Draugo“ organizacija, nes tik Kapsukas piovėsi užrubežije su L. S. D. P., (turbūt tik su Lizdeika. Rd.), bet Lietuvoje jokių persikirimų nebuvo, ir darbas šio (iš vien). Iš kur teip p. B., žino apie darbus Lietuvoje draugiečių ir apie slaptą spaudstuvę, aš negaliu išgalvoti. Turbut lietuviai, išgyvenę Amerikoje 15 metų, lieka pranašais? Ne sarnariai, prigulę prie organizacijos to negirdėjo, o drg. p. Butkus net davodus turi. Malonu būtų išgirsti apie tuos davodus.

Kad dirba draugiečiai, aš neginu, bet paantrinu, kad jie, kaippo tikri revoliucijonieriai, visada dirba su socialistais iš vien. Juos Kapsukas atsikyrė ir davė kitą vardą, bet faktiškai jie dirbo pirmiausiai iš vien ir po šiai dienei tebedirba. Veikiantieji Lietuvoj ne visada girdi kartais ir nemori klausyt, ką jų užrubežiniai vadai prisako (tą rodo juk ir šitas raštas, kuris ne visame sutinka su socialistų programą. Rd.). Daugelis kuopų L. S. D. P. veda darbą savarankiškai ir kaip aplinkybės reikalauja ir tik svarbiuosius reikalus prižiūri Centr. Kom. Apskritai sakant, tenai visi dirba, kurie ir pripažįsta „raudoną vėliavą“. Butkus atranda, kad tai darbas ne vienos partijos (kad darbas būtų pasekmingu, turi buti darbas tautos. Rd.). Iis sako: „Turbut ir piemenėliai Lietuvos supranta, kad tai darbas ne vienos partijos, o Lizdeika mums neduoda to suprast.“ Bet tegul B. pasiklausia, kad ir Lietuvos piemenėlio, ko jis bijo, atsakytų „Socialisto“, bet niekad nepasakys bijas „Demokrato“, „Literato“ ir kitų. Dėlko teip? Dėlto, kad socialistas visiems yra žinomi, o demokratų, ne vaikai nežino, ir suaugę apie tokį vardą nėra girdę. Aš kalbu tą dėlto, kad p. Butkus užsispyręs, tvirtina, kad Liz-

deika meluoja, kad jis vienas (arba viena L. S. D. P.) dirba (partijos gali veikti vien ten, kur jas tauta paremia, taigi ir revoliucija remiasi ant tautos, o ne ant partijos. Rd.), p. Butkus randa revoliucijon dalyvaujant dar ir kitas kokias ten partijas, ir kaltina Lizdeiką, kad tas joms neduodas suprast. Gaila labai, kad amerikiečiai, matydami laikraščiuose darbą L. D. P. tiki, kad ištikio ji yra Lietuvoj ir dar net jai revoliucijon darbą pripažįsta. Turbut tas uždabas svarbus, jeigu net vardas jų nėra žinomas žmonėms. Tiesa, paskutiniuose nr. „Varpo“ ir „Ukininko“ jie surinka išsiganę, kad jiems jau net vardo nemori pripažinti, ir sakosi, kad jie dirba. Bet atminti visi, kaip jie gal dirbt, ir kokią naudą jų darbas gali atnešti, jeigu jie gyvena užrubežije, jie ne gal nei dalyvaut demonstracijose, tai ką jie gali padaryt? Gal p. Butkus pasakys: yra Lietuvoj gyvenantieji. Ašgi pasakysiu, kad Lietuvoj gyvenantieji demokratai nešasi net tokį laikraštį skaitytį i mišką, kaip „Sievero-Zapadne Slovo“ tai faktas. (faktas gal but paremtas ant teisybės, „Demokratai“ juk susideda iš inteligentų, o toki juk žino, kad nėra pavojaus cenzuruotą laikraštį skaityti. Rd.). Tai kokiems jus nuo jų ir revoliucijos sulauksite! Už tokius tai didvyrius Dr. Šliupas, p. Butkus ir kiti, piaujasi ir drabstosi purvais! Kad aukos netiesingai buvo padalytos, tų ir sarnariai Komiteto pripažino (tokio pripažinimo nebuvo matyti, kadangi protestus kėlė vis tos pačios ypatos, o ne aukavusi visuomenė. Rd.). Dėlko teip buvo aukos padalytos ir kas kaltas? Aš, kaipda dalyvavęs tame susivaižiame, trumpai pasakysiu. Aukos teip buvo padalytos už tai kad Dr. Šliupas teip norėjo. Pirmame susivaižiame, kaip matėme iš protokolo, dalyvau tik trys sarnariai Komiteto. Baltrušaičio ir Dr. Bacevyčiaus nebuvo, dėlto Dr. Šliupas jų balsus pasisavino. Sirvydas su Naujoku negalėjo prieštinti. Šliupas pasakė: „Aš teip noriu“. Ir teip tapo padaryta. Kada paskiaūs pasipylė protestai, tai Šliupas vėl, nepasiklausęs kitų Komiteto sarnarių, papylė atsakymus, „nenuoramoms“, mislydamas, kad jo žodis užmuš visus tokius, kurie drystą dar balsą kelti. Bet jamirko. Atsirado tokių, kurie jais ir įakis išdryso pasakytį tiesą. Atkerkdamas už tokią drąsą atsisakė iš socialistų partijos, mislydamas, kad be jo partija grius. Ir čia apsiriko. Po jo atsakymo susitvėrė i trumpą laiką 4 kuopos. Čia jau pasiuto. Už tai apšaukė Sirvydą ir Baltrušaitį diktatoriais, ir tik viską darantais ant savo naudos. Ar ne pripažys dabar p. Butkus už tokius darbus kaltu Dr. Šliupą, o ne Lizdeiką?

Man rodosi, kad čia kaltas Dr. Šliupas, kuris su žmonių aukoms elgiasi, kaip su savais pinigais, bet ne Lizdeika, nes dar pirm jo jau visuomenė pradėjo protestuot. (kur tie protestai pismomenės buvo pasirodę. Rd.).

A. Bernotas, 412 Siegel st., Philadelphia, Pa.

Šitas raštas atsiųstas mums seniai, bet jį tik dabar galime patalpinti, pirmiau truko vietos. Su juom užbaigame protestus.

Rd.

Argi klydėčiau.

Mano atsiliepime į Sus. L. L. kuopas, tilpissime Nr. 51 „Lietuvos“, garbingas jos redaktorius teikėsi po žodžių: be išvartymo iš kaktų savo sandraugų tikėjimo i dievą, kurs yra centru jų aklybės ir priežasčia viso pikto ir įvairiausių karių ant svieto, pridėti šitą pasargą: „dabar už tikėjimą jau karių neveda.“

Ta pasarga, manau, yra labai klaidinga, ir dėlto esmi privestas melsti guodinto redaktorius patalpinti „Lietuvoje“ ir sekandis paaiškinimui žodžius: tikėjimas i dievą yra priežasčia visokių karių.

Kad visuose amžiuose žmonės dėl tikėjimų vedė baisias kares ir šiandien veda, tai to ne pats neklaidingas popiežių negalės užginti ir štai dėlko. Visos karės kokias matėme šiame ar praėjusiam amžiuje, buvo vedamos ne tiek grobimui svetimų turtų ar padinimui valdžios carų, kiek palikimui žmonėms ar tai vieno, ar kito tikėjimo. Teisybė, kad visi valdovai neįsirdrįsta jau viešai skelbti karių, kaip tai darė senovėje, kad jie veda žmones i karę su kitais dėl apgynimo savo šalies tikėjimo, vienok jie tą darė ir daro palaikimui tikėjimo i dievą. Jeigu tas

nebutų teisybė, tai kokios gi yra priežastys, kurios stumia žmones žudyti vieni kitus pikčiaus tigrų? Gal skaitantieji mano žodžius; dievas yra priežasčia įvairiausių karių, pasakys: „Carai kelia kares vien dėl grobimo turtų ir gėjimo didesnės valdžios? Netiesia! Kares sukelia ir palaiiko tik kunigai. Garb. „Lietuvos“ redaktorius, ne užginčys manding, kad karė tarpe Chinų, Anglijos, Prancūzijos, Vokietijos, Suv. Valstijų Amerikos ir tt. užimė ne dėlko kito, kaip tik užvedimo Chinijoje krikščioniško tikėjimo (karė ta buvo už ekonomiškus reikalus ir politiška įtekme, užmušimas misijonierių buvo tikrai proga. Rd.). Aš kitos priežasties neradau ir nerandu, kaip misijonierius įvairių tikėjimų, kurie beplatindami kiekvienas savąjį, nesutinkancius su tikėjimu chiniečių, sukelė boxerius ir tie išpiove krikščioniškus kunigus su jų neofitais. Ar tos viešpatystės ne apskelbė karės apgynimui tikėjimo savo kunigų? Ar bagocijai Anglijos, Maskolijos, Vokietijos, išplėsdami daug turtų ir užgrėbdami didelius plutus chiniečių žemės, ne buvo įrankiu užvedimo ten krikščioniško tikėjimo? Jukgi „Lietuvos“ skaitytojai žino, kas yra parašyta dievo įkveptoje biblijoje: „Ir bus vienas piemuo i viena avinyčia“, tai yra vienas tikėjimas. Nes vienas piemuo ne skelbs savo avinams ant syk daug tikėjimų. Taigi, dėl įvykdimimo vieno tikėjimo reikės dar prašalipiti visus priešingus tikėjimus. O be karės už tikėjimus nebus galima apseiti. (Jeigu toki idealai šios dienos tautų, tas turėtų buti, bet šiandien tautų idealai ne iš biblijos pasemti. Rd.). Tik ta karė yra ir bus vedama slapta. Vedant ją atvirai, prisieitų visiems kunigams draškytis. O to jie nemori žmonėms parodyti. Jeigu vieni carai su pagalba bagocijų begrėbdami svetimas žemes nesirupintų apie įvykdimą vieno tikėjimo, arba palaikymo daugelio tikėjimų, tai ne vieni, ne kiti neįsirdrystų vesti karių, nes kunigai greit jas sustabdytų, sukeldami žmonės prieš carus. O ir jie patys liautųsi vogti ir apgadinėti žmonės savo tikėjimais. Bet kad kunigai visuomet kėlė kares ir kels, tai nėra abejonės, kad ir carai, neapsidėję be kunigų noro, nesiliaus vedę tikinčius i dievą, greiti kitaip tikinčius, arba visai neįtikinčius. Riegiatp, girdėjau lietuvius kalbanti: „Padek dieve carui Maskolijos sumušti pagonus, kurie nori išnaikinti mus tikėjimą. (teip kalbanti neturi juk nė jokios įtekmes ant karių ne tamsių nesurprantantių minų, norais randai nesirokuoja, tik išnaudoja jas ir kitokiams miriamas. Rd.). Mus broliai žuvo Mandžirijoje gindami tikėjimą“. (Ne už tikėjimą jie žuvo, tik už politiška caro įtekme Azijo. Rd.). Taigi nėra nieko stebėtino, kad ir vada maskoliškos kariūmenės vedė žmones i karę su ikonomos popų ir mus kunigų palaiminti. Pažvelkime dar nors i kelių sektų teologiijas, o suprasime, kad stulpa palaikanti kares yra tikėjimas. Karės žmonių vedamos su despotizmu nėra tikėjimiskomis karėmis, tik apsigynimu nuo žudytojų. Tokios karės vadinasi revoliucijoninėmis karėmis. Prie tokių karių priguli ir karė Boerių su Anglija (karė ta nebuvo revoliucijone. Rd.).

Mus tautiečiai Amerikoje, kurių skaitlius siekia gal 300000, jeigu tikrai trokštų paliuosavimo Lietuvos nuo caro valdžios, tai daug gero padarytų, jeigu nesibovytų vaikiškias gincias kam duoti aukas, tik rupintųsi kuo greičiausiai ginkluoti nors 25000 gabų prie ginklo vyrų. Užmąnytoji visokių komitetų rinkimui aukų, ar nepasijus esą išgamosis, pagrįžę i liuosą Lietuvą? Mums jau ne rinkėjų aukų, reikia tik rinkėjų duoklės. O tą privalumą geriausiai gali atlikti kunigai, kiekvienas savo suorganizuotoje parapijoje. O surinktus pinigus sudėti i tautiška išdą Amerikoje persiuntimui i išdą Lietuvą. Mėnesine duokle tegul būna 2 dol. nuo kiekvieno liutuvių baigusio 18 metų. Syki išrinktas jau komitetas persiųstymui aukų šiandien atsikimams aplinkybėms, persiuntinėjimui duoklės turi buti papildytas dviem atstovais, iš duoklės rinkėjų. Tik pirmiaus turi jie viešai pasakyti, negu bus prileisti prie pildimo tos priderystės, ar jie klausys tautiško rėdo ir rinks duoklę ant kruvinos karės prieš palaiikojus carizmo, arba klausys popiežiaus prisakymo ir stengsis nukreipti renkama duoklę ant nekruvinos revoliucijos, kaip tai mus kunigai Amerikoje nori daryti, o tokiu budu daugiau užkenti išsi-

huosavimui iš caro nagų paduodant tautos valią po valią popiežiaus. Broliai! prie darbo. Valanda kruvinos karės išmuše. Lai kraujas užtręšia dirvonus Lietuvos! Tai gyvuoją tauta! Kun. V. Dembskis, S.L.L. sekr.

Reikaluose kankintinių kasos.

Tuli mūsų tautiečiai užmano Kankintinių kasą pavesti Socialistams varymui revoliucijos Lietuvoj. Man rodos, kad čia yra nesupratimas. Kankintiniai pradedius revoliuciją nepasibaigė, bet priešingai, skaitlius jų dauginosi, todėl Philadelphia draugystės, kurios aukavo ant kankintinių reikalauja, kad sušelpimui kankintinių ir kad tam tikslui būtų tie mus centai sunaudoti tik be skirtumo partijai. (Ką čia vilkti kanđiojimus vieni kitų. Juk žinome kad kankintinių komitetas nekiskro kankintinių i partijas, taigi pasarganerekalinga ir jį skaudžiau už gaurą aukų dalintojus. Rd.). Aukavom i delegatui i Nyderlandus. Mes patariame, kad tos aukos sudėtos delegato kelionei, būtų apverstos revoliucijos reikalams su pasarga, kad jos būtų praduotos i tautiškaį revoliucijos kasą ir kad pinigai būtų skiriami visoms veikiančioms partijoms lygiai. Socialistams pavesti mes nesutinkame, kadangi paskutiniame laike jie pasirodė neišikimais (Kame ta jų neišikimybė? Rd.) arba vienaspiais (tas ne reiškia tą patį. Rd.).

Aukavusios Draugystės: Dr. Š. V. Antano, Dr. Š. Juozapo, Dr. Š. Algirdo Uzaro, Dr. Š. Vitoauto kareivių, Dr. Š. Petro Armino, Dr. Š. Lietuvos, Neprigulmingas Kliubas. Komitetas: A. Linuackas, J. Matulis, J. Butkus.

NAUJI RAŠTAI.

Istorija apie Genovaitę. Išguldė Laurinas Ivinskis, Ryga. 1905 m. 133 pusl.

Šitos pasakaitės yra jau keli lietuviški vertimai. Su ja susipažino jau ne vienas lietuvis, todėl nėra ką apie ją plačiau rašyti.

Geležininkas Jaunikaišiams dienos. Išdas Marcejevskio. Ryga. 1905 m. 54 pusl.

Trumpas Pamokymas apie Nekaltą Prasiėdįmą Pan. Švenč. iš priežasčių 50 metų Jubiileaus apgarsinimo tos tikėjimo tiesos. Vilniuje. 1904 m. 40 pusl.

Liturgika Rymo. Katalikų Bažnyčios. (Su trumpintais išdavimas). Rankvedis išguldymui tikėjimo jaunuoimėnei. Sudėjo Mag. Šv. Theologijos kun. D. Bončkovskis, Kijevo mokyklų kapelionas. Lietuviškai išvertė kun. Julijonas Jasienskis, Palangos mokyklų kapelionas. Vilniuje. 1905 m. 144 pusl. Su piešiniais.

Vidutinis Dogmatiskai-moraliskasis Katekizmas. Sudėjo kun. D. Bončkovskis. Lietuviškai sutaisė kun. Julijonas Jasienskis. Vilnius. 1905 m. 80 pusl. Su pridėjimu ministrantūros ir maldų.

Trumpas Katekizmas arba prisigaminimas atbuvimui išpažinties ir priėjimui Komunijos Šv. Sudėjo kun. D. Bončkovskis. Lietuviškai sutaisė kun. Julijonas Jasienskis. Vilnius. 1905 m. 82 pusl.

Poteriai ir katekizmas maziems vaikams. Sudėjo kun. D. Bončkovskis. Lietuviškai sutaisė kun. J. Jasienskis. Vilnius. 1905 m. 30 pusl.

Kalendorius paprastųjų žuvų vandeniuose lietuviškųjų gubėrnijų reikšiantis neršimo laiką ir mažiausį didumą dėl gaudimo žuvų. Išleista Vilniaus Žuvininkystės Dr.ės. Sutaistytas Draugystės sekretoriaus P. Matulianio.

Lenkiškai Lietuviškos pašnekėšės su paaiškinimu ištermės ir lietuviškos abėcėlės. Sutaies i šleido J. Pessis. Varšava. 1905 m. 24 pusl.

J. Schieckopp, Gramatyka Litewska początkowa. Przelozona z niemieckiego opracowana przez J. Januszewicza i A. Maciejewskiego. Krakow. 1902 m. 104 pusl.

Lappo Velikojė Kniastėstovė Litovskojė ot z-

klučenijs Liublinskoj uni do smerti Stefana Batorija. Tom las Kurapatkin, savo pinigų \$1250000, atsiėmė iš ciecortiškoj banko ir išsiuntė i užrubežius. Matyt jaučia, kad caro sostas gariuti.

IŠ VISUR.

Maskvos jeneral-gubernatorius Dubasov apginklavo niekiausios veislės valkatas ir iš jų suorganizavo pulkus „juodosios šimtinės“, kuriuos paskui neįstengs suvaldyti, kada jie, teip kaip Odesoj, pradės skersti apšviestus žmones. Mat caro tarnai, norėdami palaiikyti biurokratijos galybę, ne niekina ne biaužiausio ginklo. Bet kas bus iš Maskolijos, jeigu nedodriems caro tarnams pasisektų, su pagalba tamsių minų, išskerti visą inteligenciją? Be inteligencijos juk Maskolija nupultų žemiau negu dabar stovi činiai arba Afganistanas, kur visgi daugiau negu terp Maskolijos kaimiečių yra mokantių rašyti ir skaityti.

Maskvoj, revoliucijonierių eilėse kovoja ir moterys ir neapsileidžia vyrams net mušiuose. Varšavoj ant kiemų policijos dalių pastatė revolverinės kanuolės. Lodziuje užgimė visotinas štraikas. Dirbtuvės uždarytos, ant ulyčių nėra nė karų, nė vežimų. Peterburge, prie Narvos vartų darbininkai teipgi parengė barikadas. Maskvoj Rostovo kareivių regimentas perėjo i revoliucijonierių pusę.

Estijoje, revoliucijonieriai, kad apsunktinti gabenimą kariūmenės, papiovė tiltų medinius balkius. Atbėgęs ant papiauos vietos pasazierinis traukis nupuolė i upę Narvą. Prie to labai daug žmonių pražuvo, bet tikro pražuvusių skaitlius dar nieks nežino. I upę nupuolė ir kareiviškas traukis gabenantis vieną eskadroną gvardijos revoliucijos. Bėvyk visi būvę trauky kareiviai prigerė.

Pabėgo prezidentas respublikos San Domingo, jenerolas Morales. Kaip spėja, jis yra pas revoliucijonierius. Kongresas prezidentu pagarsino jo vietininką jenerolą Carceras. Šitoj respublikoj užgimė jau vėl revoliucija. Netoli miesto San Domingo buvo jau susirėmimai revoliucijonierių su rando kariūmenė. Svetimi ambasadoriai iš savo vasarinių gyvenimų pabėgo i miestus.

Terp pietinės Amerikos respublikos Venezuelės vėl užgimė dideli nesutikimai, kurie gali net kelti pagimdyti. Venezuelės prezidentas Castro pareikalavo išdavimo pabėgusių i Columbiją, jenerolų, bet toje atsisakė reikalavimą išpildyti. Minėti jenerolai prigulė mat prie suokalbčio prieš prezidentą Castro.

I Maskvą atkako pagarsėjęs iš nepasisekimų karę su Japonija, kazokų vadovas jenerolas Miščenko. Jis be mažo nepateko i revoliucijonierių rankas, kurie buvo sustabdę traukį. Jenerolui, vienok, pasisekė, įsėdus i kajutes, išstrukt.

Ant Kaukazo ant galo armėniečiai susitaikė su totoriais. Tą reikėjo seniai padaryti ir visas pajegas kreipti prieš caro valdžią. Ant Kaukazo veik visi darbininkai štraikuoja. Geležinkeliai yra socialistų rankose.

Ant Siaurinių jurių, ant garlaivio „Ellebeck“ susibuntavo chiniečiai, su kirviais užpuolė ant oficerų, kelis sužėdė ir suplėšė kapitono kajutą. Atkakus laivui i Antverpeną, belgiška policija suvaldė neramius kasotius.

Odesa, pietinėj Maskolijoje, likosi pastatyta po karės laiko tiesoms. Matyt čia buvo didesnės riaušės, nors apie jas randas ne daug garsinti. Suarėštavo teipgi labai daug žmonių, inteligentų ir darbininkų.

Mieste Rostove ant Dono, susirinkus vienuose namuose darbininkams, altierijos kareiviai pradejo namus šaudyti iš kanuolių ir namus sugriovė. Prie to apie 800 žmonių likosi užmuštų ir sužeistų.

Lodziuje, Lenkijoje, yra jau 12000 ginkluotų revoliucijonierių. Laikraštis „Slovo“ garsina, jog vadovais revoliucijonierių Maskvoj yra dauguma studentai pietinės Maskolijos universitetų, terp jų daug yra žydų.

Laikraštis „Molva“ pagarsino, jog garsus maskoliškas jenerolas Kurapatkin, savo pinigų \$1250000, atsiėmė iš ciecortiškoj banko ir išsiuntė i užrubežius. Matyt jaučia, kad caro sostas gariuti.

Mieste Fatreon Meksike, an baliuost stengtas užnuodintais valgiais susirinkusius nuuodinti. I valgius, 9 ypatos jau numirė, o daug yra dar pavojingai sergančių.

Peterburge skaitlių štraikuojančių darbininkų paduoda jau ant 50000. Čia buvo jau teipgi susirėmimai darbininkų su kariūmenė. I 50 žmonių likosi užmuštų.

Per Hamburgą i užmarius išmet iškelio 131596 išeiviai, o per Bremą 175550. Lapkričio mėnesį vienok keliaujančių i užmarius išmet buvo mažiau negu pernai.

Priešais salą Vancouver, ant Didžiojo oceano, su visais žmonėmis paskeno angliškas laivas „Pass of Milford“. Ant jo buvo 25 jurininkai.

Charkove buvo minų susirėmimai su kariūmenė. Čia 657 ypatos tapo užmuštos arba pašautos, 187 pateko i kariūmenės rankas.

Maskvoj, 300 revoliucijonierių įsivėrė i biurą puslaptos policijos viršininko ir jį nušovė.

Profesorius Alex. Bell iš Cape Breton, padirbo naują lakiojimo mašiną, kuri kaip sako, gali lėkti prieš vidutinio smarkumą vėją.

Redakcijos atsakymai.

RUTKUT. Nė jokia redakcija neduoda abonentų adresų ir duoti neturi tiesos, kadangi kartais kas galety ir ant ko blogo suteiktus adresus sunaudoti. Laikraščių išleistuvės negali daryti nė jokių išėjimų: jeigu neturi tiesos duoti adresus abonentų vieniems, ne gali duoti ir kitiems. Pretensijos todėl Tamistos yra be pamato.

HARRISON, CLINTON. Protestai kilo už gana svarbius reikalus ir jie visgi šį tą išaiškino. Tamistos gi korespondencijai svarbių žinių ne buvo, ypač ne buvo aprašyta begantių atsitikimų, todėl ar ji patalio ankstina, at vėliau, skirtumo nedarė.

SKARMALIUT. Protestus jau užbaigėme. Talpiname vien likusius nuo seniau. Kad reikia protestus užbaigti, kad jie nieko ne pertikrino, tas yra juk redakcijos apreiškimu. Nėra todėl tikro reikalo traukti ilgiau lygiai protestus, kaip ir nurodymus protestų naudingumą. Todėl Tamistos raštelis aiškinantis tą patį, jau ne gali patilpti. Gana jau tų visų polemikų ir vaidų.

7 d. sausio pn. 899 33rd Pl. 4 val. vakare, atsibus susirinkimas „Aubros“ Dr-ės, ant kurio visi sarnariai užprašomi atsilankyti.

Žodelis i laiką.

Kiekvienas mėnesis atsizymi charakteristiškomis, umomis atmainomis temperatūros ir daugeliu lengvų bei sunkių silpnųjų, atgabenė nelaimingai sergančiam žmonijai pludinį vaistų prašalinimui įžymiausių simptomų. Daugelyje, atsitikimų, ypatingai staigaus užtūrojimo užmazgų ligos žmogaus kune duoda pradžia chroniškai, o tankiai mirtinai ligai. Labai tankiai nereikia nieko daugiau sunaikinimui tų užmazgų, kaip atsizviezinimo, atsakancio suštiprinimo gyvybiškų pajėgų. Tas labai tankiai galima atsiekti vartojant Trinerio Amerikoniskasis Eliksyras Kartiojo Vyno. Veikia jis pirmavisko ant organų gromuliojimo ir daro juos sugiebiais priimti ir virinti viską maistą, reikalingą kunui. Padaro jis stiprią stiprumą iš skilvio, kuri lengvai gali atspiešinti visokiems užpuolimams ligos. Suteikia jis viduriams priimti šilumą, paskubina gromuliojimą ir priėmimą maisto, išgydo visokias silpnybės organų gromuliojimo ir kraujo, užlaiko sveikatą ir sylą ir padidina

